

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tyttöjen aseman edistämisestä Suomen kehityspolitiikassa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jaana Pelkosen /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 469/2018 vp:

Ottaako hallitus tosissaan tavoitteen nostaa sukupuolten tasa-arvoa pää- tai osatavoitteena edistävien kehitysyhteistyöhankkeiden määrän 85 prosenttiin, kuten se on EU:n tasa-arvoa edistävässä toimintasuunnitelmassa sitoutunut tekemään, ja millaisin askelin osuus saavutetaan sekä

kuinka hallitus varmistaa, että tytöille erityiset haasteet ja tarpeet huomioidaan kehityspolitiikassa ja kehitysyhteistyöohjelmissa, ettei tyttöjä vain näennäisesti mainita omana ryhmänä naisten aseman edistämisen rinnalla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Olemme sitoutuneet tasa-arvon edistämiseen ja panostuksemme vahvistamiseen:

- Vahvistamme sukupuolten tasa-arvon analyysia kaikkien hankkeiden ja maaohjelmien valmistelussa, jotta tasa-arvotavoitteet vahvistuvat yhteistyössämme.
- Vahvistamme temaattista tarkastelua, ml. naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman edistäminen, sekä suunnittelu- että seurantajärjestelmissämme. Juuri eduskunnalle annettu tulosraportti koostaa yhteen tulokset koko kehitysyhteistyön osalta.
- Hyödynnämme työssämme ulkoisia arvioita resurssina toiminnan kehittämiseksi. Naisten ja tyttöjen aseman edistämiseksi KPT:n raportti sekä hiljattain valmistunut naiset ja tytöt –evaluointi ovat merkittäviä.

Suomen kehityspolitiikka on ihmisoikeusperustaista ja edistää kaikkien naisten ja tyttöjen asemaa ja oikeuksia. Tyttöjen oikeudet katetaan YK:n lasten oikeuksien julistuksessa sekä CEDAW-so-
pimuksessa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 469/2018 vp

Tyttöjen asema Suomen kehityspolitiikassa keskittyy vahvasti nimenomaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja –oikeuksien edistämiseen ja opetukseen. Tyttöjen erityiset haasteet liittyvät mm. patriarkaaliseen yhteiskuntajärjestelmään, jossa sukupuolten välinen epätasa-arvo on rakenteellista. Näin ollen muutos vaatii tyttöihin liittyvien erityistoimien lisäksi systemaattista tasa-arvotyötä läpi kaiken kehitysyhteistyön, ja sukupuolittuneen väkivallan ja syrjinnän rakenteellista purkamista, siten että sillä on positiivinen vaikutus koko naiseen elinkaareen.

Katsomme, että tyttöjen erityisiä haasteita ja tarpeita tulee tarkastella osana naisen koko elinkaarta. Painotamme samalla enenevässä määrin lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon esim. yksilöiden ikä, sukupuoli, vammaisuus, ja niiden vaikutukset yksilön mahdollisuuksiin toimia ja tehdä itseään koskevia päätöksiä elämän eri vaiheissa. Tämä lähestymistapa on erityisen tärkeä siksi, ettei syntyisi turhaa vastakkainasettelua, esim. tytöt vs. naiset, naiset vs. vammaiset henkilöt.

Koko elinkaaren huomioiminen tasa-arvotyössä mahdollistaa myös sen, että voimme huomioida naisen elinkaaren aikana kaikki yhdenvertaisuuden toteutumiseen vaikuttavat kriittiset siirtymät parhaalla mahdollisella tavalla, esimerkiksi:

- Syntymä (saako tyttölapsi syntyä, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja oikeuksien toteuttaminen)
- Ruokaturva ja ravinto (etenkin lapsen ensimmäisten vuosien aikana mutta myös raskauden aikainen ravinto ja vanhemmalla iällä muuttuva ravinnon tarve)
- Koulutus (pääseekö kouluun, onko koulutie turvallinen, onko koulussa huomioitu hygieniä ja käymälät, onko mahdollisuutta jatkaa toiselle asteelle, ammattikoulutukseen, yliopistoon, elinikäinen oppiminen, digitaalisten taitojen oppiminen)
- Työ (säällinen työ, palkattu työ, syrjintä, sopiviksi koetut ammatit, palkaton hoivatyö, sosiaali- ja terveysvakuudet)
- Osallistuminen päätöksentekoon ja vaikutusvalta yhteiskunnassa ja yksityisessä elämässä
- Avioliitto (milloin, kenen kanssa, oma valinta vai ei, mahdollisuus erota)
- Terveys (onko pääsy palveluihin helppoa)
- Seksuaalisuus ja lisääntymisterveys (pätösvalta omasta kehosta ja seksuaalisuudesta; voiko päättää esim. ehkäisyn käytöstä).
- Terveys ja turvallinen elinympäristö (suojaus kaikkien väkivallan muodoista, riittävä vesi ja sanitaatio, turvallinen ja kestävä infrastruktuuri ja julkiset palvelut)

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 469/2018 vp

- Leskeys (perintöoikeudet, syrjintä).

Suomi tukee tyttöihin kohdistuvia erityistoimia useiden yhteistyömuotojen kautta. Kansalaisjärjestötyössä naisten ja tyttöjen oikeudet huomioidaan hyvin (enemmän kuin vain mainintana) kauttaaltaan. Tämä on todettu mm. evaluaatioiden kautta. Erityshankkeet kohdentuvat tyypillisesti sukupuolielinten silpomisen vastaiseen työhön, esimerkiksi

- o Solidaarisuus: 1 790 000 EUR (2018)
- o PLAN: 4 200 000 EUR (2018)
- o Pelastakaa Lapset: 2 870 000 EUR (2018)
- o Suomen Lähetysseura: 5 070 000 EUR (2018)
- o Suomen World Vision: 2 740 000 EUR (2018)

Lisäksi Suomen YK-järjestöille antama yleisrahoitus keskittyy tyttöjen asemaan ja oikeuksiin erityisesti seuraavien järjestöjen taholta

- o UNICEF: 5.5 MEUR (2018)
- o UNFPA: 20 MUSD (2018)
- o UN Women: 10 MEUR (2018)

Helsingissä 28.11.2018

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Anne-Mari Virolainen